

«Teeme inimkatseid. Vähe sellest – me katsetame laste peal!»

Greta Kaupmees, Õhtuleht

«Suvel on vaja rannas käia, merel olla ja jalkat taguda. Ajal, kui taevast lobjakat tuleb ja kõik on karukaka värvi, tuleb lauamänge mängida – väga lihtne,» sõnab reklaami-spets Asko Künnap, kelle üks hobi on uute lauamängude väljanuputamine. Koos sõbra ja kollegi Priit Isokiga on ta loonud lauamängu Farlander.

Asko naerab, et kunagi möödusid tal kõik koolitunnid joonistamise ja mänguideede genereerimise tähe all. Füüsika ja matemaatika teda ei tõmmanud, mäng seevastu küll. Ta joonistas juba lapsepõlves mänguplatse ja tegi mängureegleid. «Mõni aeg tagasi selgus, et paar soomlasest lapsepõlvesõpra mängivad siiaaani minu joonistatud ja väljamõeldud mängu.» Nimelt möödus Künnapi lapsepõlv Soomes. Poed olid igasugu värvilisi karpe ja vidinaid täis, loomulikult ka kõiksuguseid mänge, aga... «Mis teha – nõukogude laps välismaal. Mõtlesin ise lauamänge välja.»

Mängumeistrid ja meistermängurid

Farlanderil on «staa_i» juba 10 aastat. Mängu loojad Priit Isok ja Asko Künnap on oma sõprade ja nende laste peal oi kui palju katsetusi teinud. «Mängu väljamõtlemise juures on kõige raskem just testimise faas, siis on näha, kas mäng ka tegelikult huvitav on,» räägib Asko. «Mina ei taha valmis teha lihtsalt ilusat värvilist karpi, mis tegelikult ei toimi. Sellest peab rõõmu olema.»

Mängumeistrid tunnistavad, et nii kui turule tuleb uus huvitav lauamäng, hakkavad nende näpud selle järele kohe sügelema. Tavaliselt saavad nad sõpruskonnaga kord nädalas kokku, et üks lauamängupartii teha.

Tuleb tunnistada, et vahel on mängudel nii keerulised reeglid, et kui juhise läbi loetud saad, on huvi mängu vastu kadunud. Mõni strateegiamäng nõuab tõepoolest põhjalikku eelsüvenemist, pole ime, kui juhisevihik on oma 16 lehekülge paks. Lisaks peab see ka arusaadav olema, kuid vahel ei piisa tõlkestki - mõnikord jääb mulje, et tõlkija on inimene, kes ilmselt vihkab oma tööd.

«Kord leidsin mängureeglitel ühe koha peal kirja: sellest ma ei saanud aru,» naerab Priit. Asko lisab, et kui meditsiinis samamoodi tõlgitaks, oleks me kõik ammu surnud.

Igatahes on Priit ja Asko otsustanud, et lauamängude reeglid koos skeemidega peavad mahtuma A4 formaadis paberile ning üks mängukord ei tohi kesta üle tunni.

«Oluline on mõelda ka sellele, kuidas teha niisugune mänguplats, mis ära ei tüüta,» ütleb Priit. Mehed löid platsi, mille mooduleid saab omavahel niimoodi kombineerida, et moodustub 300 erinevat mänguvälja.

Mäng kasvatab ka täiskasvanuid

Lauamäng on oluline lapse kujunemisel ja iseseisvamaks saamisel. Mängus on ikka võitja ja kaotaja ning alati ei pruugi kaotajaks olla muidu nõrguke – siin loevad teised reeglid. Lauamängud on head ja arendavad lastele, kuid neil on sotsiaalne efekt ka täiskasvanuile. «Igale mängule saab teha house rules'id ehk omad reeglid,» seletab Priit. «Lastele saab need teha lihtsamad, täiskasvanutega aga sellised, mis lisavad mänguvõlu.»

Asko sõnul aitab mäng igas olukorras. Ta toob näite: «Möödunud aastal olime suusaseltskonnaga Slovakkias kaks päeva lumeangis. Sadas kaks meetrit lund, auto katuski ei paistnud välja. Algul tundus kurb, aga siis tore: mängisime Aliast, ja mängisime seda pantomiimiga.»

«Kui on hea ja lõbus lauamäng, siis piisab ühest-kahest tiirust ja kõik võõrad on omad,» lisab Priit. Aga kõige hullem ja ebasotsiaalsem tegevus on teleka vahimine. «Jah, ja teiseks halvaks on arvutimäng,» kõlab Isoki ja Kännapi ühine otsus.

Tulevad ka lohed ja lossid

Lauamängusõitlaste kogemus ütleb, et mõnus on mängu kõrvale võtta väike juust ja vein. «Oleme teinud isegi selle jaoks veinikindlad mänguplatsid, lamineeritud, sest inimesed lähevad mängides hasarti.»

Küsimusele, millal nende järgmised lauamängud fännideni jõuavad, vastab Asko naerdes, et ideid on, aga teostuseni läheb veel aega. «Tegime siin vahepeal ajaviiteks reklaamibüroo ja käivitasime veel paar projekti – seega korraks jäi lauamängude väljamõtlemine tagaplaanile, aga mõned meil sahtlis on.»

Mehed tunnistavad, et mõtted liiguvad sõnamängu suunas, oma aega ootab 5-6 aastat vana lohede ja lossidega kaardimäng, mis on veel ideetasandil, ning kaubavahetuse mäng.

Veel lubavad nad, et ka Farlanderile tuleb järg ehk versioon 2.0, nagu igal heal Ameerika filmil.

ALATI FUN: Lauamängu mängimiseks ei ole erilisi tingimusi vaja. «Ei ütle ju külalistele, et nüüd hakkame rahvastepalli mängima,» kihistab Priit (paremal). Asko lisab: «Topispalliga.» Aga lauamängu välja pakkuda pole probleem – see mahub ruutmeetrile ja ei kurna kedagi ära. (Arno Saar)